

Kulturutskottets yttrande

1986/87:2 y

om bidrag till studieförbunden m. m. (prop. 1986/
87:100 bil. 10 delvis)

KrU
1986/87:2 y

Till utbildningsutskottet

Utbildningsutskottet har den 3 februari 1987 beslutat bereda kulturutskottet tillfälle att yttra sig över proposition 1986/87:100 bil. 10 punkt C 4. Bidrag till studieförbunden m. m. i de delar som rör kulturutskottets beredningsområde jämte eventuella motioner.

Kulturutskottet får med anledning härav anföra följande beträffande propositionen samt motion 1986/87:Ub262 och motion 1986/87:Ub828 yrkande 35.

Under anslaget Bidrag till studieförbunden m. m. beräknas medel för bidrag till kulturverksamhet under en särskild anslagspost – Bidrag till kulturverksamhet. Detta bidrag skall dels utgöra ett stöd till anordnande av kulturprogram i studieförbundens egen verksamhet och i övriga föreningslivet, dels möjliggöra förberedelser i vid mening för sådana arrangemang. Bidraget innebär även en möjlighet för professionellt arbetande artister och konstnärer att nå ut till nya grupper. Den bidragsberättigade kulturverksamheten är inte bunden till vissa åldersgrupper.

Denna anslagspost, liksom anslagsposten Bidrag till Folkbildningsförbundet och länsbildningsförbunden, disponeras av statens kulturråd. Övriga sex poster under anslaget disponeras av skolöverstyrelsen (SÖ).

Statens kulturråd har gjort en utvärdering av hur studieförbunden har använt statsbidraget. I rapporten Kultur i studieförbunden (1986:6) konstaterar kulturrådet att det är det statliga kulturstödet som är mest spritt och att stödet når även små orter i landets alla delar. De kulturprogram som får stöd från detta anslag möter årligen en publik på 10 miljoner besökare och kulturgrupperna har en halv miljon deltagare. Anslaget har också stor betydelse för att bereda kulturarbetare arbetstillfällen. Bidraget fungerar enligt kulturrådet väl och svarar i hög grad mot de mål som statsmakterna angav då det inrättades år 1981. Behoven av stöd kan dock endast tillgodoses i otillräcklig utsträckning. Rådet anser därför att det är angeläget med en betydande förstärkning av stödet. Rådet påpekar att statsbidraget till studieförbundens kulturverksamhet sedan 1981/82 har minskat kraftigt i förhållande till kostnaderna. Bidragsnivån är klart lägre än vad som gäller för studiecirkelverksamhet. Kulturrådet har därför i anslagsframställning för budgetåret 1987/88 begärt att bidraget till kulturverksamhet skall öka med drygt 25 milj. kr.

I propositionen föreslås att anslagsposten Bidrag till kulturverksamhet

höjs med 3 013 000 kr. till totalt 103 443 000 kr. Vidare föreslås en viss förändring beträffande fördelningen av tillgängliga medel till studieförbundens centrala organisationskostnader. Fördelningen av bidraget till sådana kostnader har hittills skett enbart på grundval av antalet studietimmar. Någon hänsyn till den kulturverksamhet som studieförbunden bedriver har inte tagits. Förslaget i propositionen innebär att bidraget skall fördelas av skolöverstyrelsen efter samråd med kulturrådet mellan studieförbunden i förhållande både till den kulturverksamhet och det genomsnittliga antalet statsbidragsberättigade studietimmar studieförbunden har haft under de tre senaste redovisningsåren.

Utskottet noterar med tillfredsställelse detta förslag och föreslår att det tillstyrks av utbildningsutskottet.

I motion Ub828 (m) yrkas att bidraget till kulturverksamhet skall föras upp med 73 443 000 kr., vilket är en minskning med 30 milj. kr. i förhållande till regeringens förslag.

Förslag om minskning av bidraget till kulturverksamhet har utskottet årligen behandlat åren 1983–1986. Utskottet har därvid uttalat att, med hänsyn till den betydelse som bidraget har för den lokala kulturverksamheten, en sådan minskning skulle få icke acceptabla effekter. Utskottet finner inte anledning att ändra uppfattning och anser alltså att utbildningsutskottet bör avstyrka motion Ub828 yrkande 35.

I motion Ub262 (c) föreslås att anslagsposten skall höjas med 5 milj. kr. I den motivering till förslaget som lämnas i motion 1985/86:Kr236 åberopas kulturrådets utvärdering av studieförbundens kulturverksamhet. Motionärerna påpekar att bidragsnivån har urholkats och att den i dag utgör knappt 45 %. De menar att denna minskning av bidraget drabbar inte minst kulturaktiviteter som vänder sig till barn och ungdom. Genom den föreslagna anslagshöjningen skulle i någon mån kostnadsutvecklingen kunna kompenseras.

Med hänsyn till statsmakternas målsättning att det skall bedrivas en stram budgetpolitik anser sig utskottet inte böra förorda en höjning av anslagsposten utöver vad regeringen föreslagit. Utbildningsutskottet bör alltså avstyrka motion Ub262.

Stockholm den 10 mars 1987

På kulturutskottets vägnar

Ingrid Sundberg

Närvarande: Ingrid Sundberg (m), Ing-Marie Hansson (s), Catarina Rönung (s), Maja Bäckström (s), Jan-Erik Wikström (fp), Karl Boo (c), Berit Oscarsson (s), Lars Ahlmark (m), Anders Nilsson (s), Sylvia Pettersson (s), Margareta Mörck (fp), Erkki Tammenoksa (s), Kerstin Göthberg (c), Alexander Chrisopoulos (vpk) och Håkan Stjernlöf (m).

1. Principer för fördelning av bidraget till centrala organisationskostnader

Ingrid Sundberg, Lars Ahlmark och Håkan Stjernlöf (alla m) anser att den del av utskottets yttrande som på s. 2 börjar "Utskottet noterar" och slutar "av utbildningsutskottet" bort ha följande lydelse:

Med anledning av förslaget i propositionen vill utskottet understryka att avgörande vikt måste fästas vid omfattningen av studiecirkelverksamheten, dels därför att denna i högre grad än vad som gäller för kulturverksamheten administreras av studieförbunden själva, dels därför att den är hårdare reglerad och därför kräver mer av organisatoriska insatser. Vad utskottet här anfört bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

2. Medelsberäkningen för kulturverksamhet m. m.

Ingrid Sundberg, Lars Ahlmark och Håkan Stjernlöf (alla m) anser att den del av utskottets yttrande som på s. 2 börjar med "Förslag om" och slutar med "yrkande 35" bort ha följande lydelse:

Enligt utskottets mening finns det även inom ramen för ett reducerat anslag goda möjligheter att stödja kulturaktiviteter på lokal nivå och sådan verksamhet som särskilt vänder sig till barn och ungdom samt att engagera professionellt arbetande kulturskapare. Kulturutskottet tillstyrker därför förslaget i motion Ub828 om ett med 30 milj. kr. minskat anslag. Utbildningsutskottet bör föreslå riksdagen att beräkna 73 443 000 kr. för kulturverksamhet i studieförbunden.

3. Medelsberäkningen för kulturverksamhet m. m.

Karl Boo och Kerstin Göthberg (båda c) anser att den del av utskottets yttrande som på s. 2 börjar med "Med hänsyn" och slutar med "motion Ub262" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser liksom motionärerna att bidraget till studieförbundens kulturverksamhet bör höjas. Av kulturrådets utvärdering framgår att detta stöd har en stor betydelse för kulturlivet på lokal nivå. Kulturrådet har också konstaterat att statsbidraget under senare år inte följt kostnadsutvecklingen. Utskottet tillstyrker därför förslaget i motionen om en höjning av anslaget med 5 milj. kr. Utbildningsutskottet bör föreslå riksdagen att beräkna 108 443 000 kr. för kulturverksamhet i studieförbunden.

